SEITSMETEISTKÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHA AD 2026
2Kr 4:7–14 (Ii 19:25–27; Jh 11:21–45)

7 See aare on meil aga saviastjates, et võrratult suur vägi oleks Jumala oma ja ei midagi meist.

8 Meid ahistatakse igati, kuid me ei ole kitsikuses; me oleme nõutud, kuid mitte meeleheitel;

9 meid kiusatakse taga, kuid me pole hüljatud; meid rõhutakse maha, kuid me ei hukku;

10 me kanname alati oma ihus Jeesuse surma, et ka Jeesuse elu avalduks meie ihus.

11 Sest meid, kes me elame, antakse alatasa surma Jeesuse pärast, et ka Jeesuse elu avalduks meie surelikus ihus.

12 Nii on surm tegev meis, elu aga teis.

13 Aga et meil on sellesama usu vaim, millest on kirjutatud: «Ma usun, seepärast ma räägin», siis meiegi usume ja ka räägime,

14 teades, et see, kes äratas üles Issanda Jeesuse, äratab meidki koos Jeesusega üles ja seab enda ette koos teiega.

> Meil on aga see aare savinõudes, et väe ülisuurus oleks Jumala oma ja mitte meist. Oleme kõigiti ahistatud, kuid mitte kitsikusse aetud; me oleme ummikus, kuid mitte väljapääsuta; oleme taga kiusatud, ent mitte maha jäetud; maha paisatud, ent me ei hukku; alati Jeesuse suremist ihus kaasas kandes, et ka Jeesuse elu saaks meie ihus nähtavaks. Meid, elavaid, antakse ju Jeesuse pärast lakkamatult üle surmale, et ka Jeesuse elu saaks nähtavaks meie surelikus lihas. Nõnda on surm töötamas meie sees ja elu teie sees. Omades aga sama usuvaimu, vastavalt kirjutatule: «Olen hakanud uskuma, seepärast olen rääkinud», usume ka meie ja seepärast räägime, olles ära tundnud, et Issanda Jeesuse üles äratanu äratab ka meid ühes Jeesusega ja seab koos teiega enese ette.

Sissejuhatus

Apostel Pauluse teine kiri korintlastele näib tegelikult olevat (vähemalt) kolmas kiri, kuna Paulus mainib siin üht varasemat, meieni mitte säilinud kirja: «Ma küll kirjutasin teile suures ahistuses ja südamekitsikuses paljude pisaratega, aga ma ei teinud seda selleks, et teid kurvastada, vaid et te mõistaksite, kui väga ma teid armastan.» (2Kr 2:4) Selle kadumaläinud kirja ajendiks on olnud mingid (võib-olla esimeses korintlastele saadetud kirjas käsitletuile sarnased) probleemid Korintose koguduses, kusjuures jääb mulje, et Paulus andis selles kirjas lubaduse peagi taas Korintost külastada – lubaduse, mis jäi täitmata ja mille mittetäitmise pärast ta kartis korintlaste pahameelt.

Nüüd selgitab Paulus uues kirjas, miks ta ei tulnud – selleks, et vältida vastasseisu ja pahandust: «Ma ju tegin endamisi sellise otsuse, et ma ei tule taas teie juurde kurbuses.» (2Kr 2:1) Kiri tundub olevat alustatud (ent mitte lõpetatud) enne eelmisele

(kadumaläinud) kirjale vastuse saamist, kuna selle seitsmendas peatükis mainib apostel oma õpilast ja kaaslast Tiitust, kellega eelmine kiri oli tõenäoliselt Korintosesse läikitatud, ja kõneleb rõõmust, millega Tiituselt saadud sõnumid ta täitsid: «Jumal, kes julgustab alandlikke, on meid julgustanud Tiituse tuleku kaudu. See ei olnud üksnes tema tulek, vaid ka julgustus, millega teie teda olete julgustanud, nii et ma veel enam rõõmustasin, kui ta meile jutustas teie igatsemisest, teie kurtmisest, teie innukusest minu pärast.» (2Kr 7:6j)

Tõsi, Tiitus jutustab Paulusele ka kurvastusest, mille tema kiri oli põhjustanud, ent Paulus on veendunud, et viimselt tuleb seegi kõigile heaks: «Sest kuigi ma teid kirjaga kurvastasin, ei kahetse ma seda. Ja kui ma kahetsesingi – ma näen, et see kiri on teid ikkagi mõneks ajaks kurvastanud –, siis nüüd ma rõõmustan. Ma ei rõõmusta, et teie kurvastasite, vaid et te kurvastasite meeleparanduseks. Te olete ju Jumalale meelepäraselt kurvastanud, nii et meie ei ole teile millegagi kahju teinud. Jah, Jumalale meelepärane kurvastus toob meeleparanduse päästeks, mida ei kahetseta, maailma kurvastus toob aga surma. Sest vaadake, millise innukuse on teis tekitanud just see, et te Jumalale meelepäraselt kurvastasite, millise kaitsekõne, millise meelepaha, millise kartuse, millise igatsuse, millise innu, millise karistuse! Teie olete end kõigiti näidanud puhtana selles asjas.» (2Kr 7:8–11)

Teine kiri korintlastele on väga emotsionaalne ja isiklik, Paulus kõneleb siin nii oma kannatustest ja katsumustest kui oma kutsumusest ja apostiametist[1], näidates, et tema ülesandeks on kuulutada Jumala armu ja lunastust Jeesuses Kristuses. Lunastust, mille eesmärgiks on uus elu tõelises vabaduses ning mille valgus lööb särama seda kirkamalt, mida nõdremad on selle teenistuses olevad tööriistad: «See aare on meil aga saviastjates, et võrratult suur vägi oleks Jumala oma ja ei midagi meist.» (2Kr 4:7)

Apostel kutsub korintlasi hoiduma «võõras ikkes vedamise» eest koos uskmatutega (2Kr 6:14), s.t mugandumast ja samastumast jumalatu maailmaga, ning ennast usus proovile panema ja läbi katsuma (2Kr 13:5), hoidudes kõige kurja eest (2Kr 13:7) ja püüeldes üksmeele, armastuse ja rahu poole (2Kr 13:11). Ühtlasi manitseb Paulus korintlasi heldusele, kutsudes neid (iseäranis Makedoonia koguduste eeskujul) osalema Jeruusalemma kristlaste heaks tehtavas korjanduses (2Kr 8–9).

Kiri on kirjutatud tõenäoliselt 55. aasta sügisel (või 56. aasta alguses) Makedoonias. Kirja kaasautorina nimetab Paulus oma õpilast ja kaaslast «vend Timoteost» (2Kr 1:1).

---

[1] Siin vastandab Paulus ennast teda tõenäoliselt korintlaste ees halvustanud «ülivõrratuile apostlitele», (2Kr 11:5), kes võisid kas sarnaselt Galaatia kirjas kirjeldatule kuulutada mingit juudiusu sugemetega pseudokristlust või hoopis mingisugust gnostilist «tunnetusõpetust».

Keelelisi märkuseid

Võrratult suur vägi – ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως – sõnasõnalt: «väe ülemäärasus», «väe ülisuurus». Sõna ὑπερβολή tuleneb verbist ὑπερβάλλω – «[midagi] ületama», «[midagi kellegi] üle heitma» – ning tähistab millestki üle, mõõtmatult suurem olemist. Sõna δύναμις tähendab «vägi», «võim», «võime», «võimekus».

Meid ahistatakse – θλιβόμενοι – sõna θλίβω tähendab «pressima», «ahistama», «survestama».

Me oleme nõutud, kuid mitte meeleheitel – ἀπορούμενοι ἀλλ᾽ οὐκ ἐξαπορούμενοι – tegemist on raskesti tõlgitava sõnademänguga. Sõnad ἀπορέω ja ἐξαπορέω tähendavad sõnasõnalt peaaegu üht ja sama: «väljapääsuta olema», «mitte omama väljapääsuteed».

Meid kiusatakse taga – διωκόμενοι – sõna διώκω tähendab siin «taga ajama», «jälitama», «ahistama», «taga kiusama».

Me ei hukku – οὐκ ἀπολλύμενοι – sõna ἀπόλλυμι tähendab «hävitama», «purustama», «ära kaotama», «tapma», «hukkama», ka «laostama».

Ihus – ἐν τῷ σώματι – sõna σῶμα tähistab nii füüsilist ihu kui inimisiku tervikut, aga ka midagi reaalselt olemas olevat vastandina näilisele.

Jeesuse – τοῦ Ἰησοῦ – nimi Ἰησοῦς tuleneb heebrea nimest יְהוֹשׁוּעַ ja tähendab «JHWH on pääste», «JHWH päästab».

Surma – τὴν νέκρωσιν – sõna νέκρωσις tähendab «tapmine», «surmamine», «suremine».

Avalduks – φανερωθῇ – sõna φανερόω – «avalikuks tegema/saama», «nähtavaks tegema/saama», «teatavaks tegema/saama», «ilmutama», «ilmsiks saama» – tuleneb sõnast φῶς – «valgus».[2]

Antakse – παραδιδόμεθα – sõna παραδίδωμι tähendab «üle andma», «[kellegi kätte] andma», «[kellegi meelevalda] loovutama», ka (negatiivses tähenduses) «ära andma».

Surelikus ihus – ἐν τῇ θνητῇ σαρκ – sõnasõnalt: «surelikus lihas». Sõna σάρξ – «liha» – tähistab Uues Testamendis, eriti Pauluse kirjades, enamasti inimese langenud, patust olemust, vahel ka neutraalselt inimese ihu või kõike elavat.

---

[2] Samast tüvest on pärit nt venekeelne sõna фонарь – «latern».

On…tegev – ἐνεργεῖται – sõna ἐνεργέω tähendab «tegutsema», «töötama», «tööle panema», «hoogu andma».

Usu – τῆς πίστεως – sõna πίστις – «usk», «usaldus», «veendumus», ka «usaldusväärsus» – tuleneb verbist πείθω – «veenma», «veenduma», «veendunud olema», «usaldama», «usalduma», «kuulda võtma», «uskuma».

Vaimu – τὸ…πνεῦμα – sõna πνεῦμα tuleneb verbist πνέω – «hingama», «puhuma» – ja tähistab sarnaselt heebrea sõnale רוּחַ nii vaimu, tuult kui ka hingeõhku.

Usun – ἐπίστευσα – sõnasõnalt: «olen hakanud uskuma», «uskusin». Sõna πιστεύω – «uskuma», «[midagi] tõeks pidama», «[milleski] veendunud olema», «[millelegi oma] usaldust panema» – tuleneb verbist πείθω – «veenma», «veenduma», «veendunud olema», «usaldama», «usalduma», «kuulda võtma», «uskuma».

Räägin – sõnasõnalt: «olen rääkinud», «rääkisin».

See, kes äratas üles – ὁ ἐγείρας – sõna ἐγείρω – «ärkama», «[üles] tõusma», «[üles] äratama» – kasutatakse nii unest ärkamise/äratamise ja tõusmise, kui ka surnuist ülestõusmise või ülesäratamise tähistamiseks.

Issanda – τὸν κύριον – κύριος on Uues Testamendis enamasti Jumalale (ja Kristusele) reserveeritud tiitel, algses tähenduses «peremees», «omanik», «isand», «valitseja».

Sisuline analüüs[3]

Apostel Pauluse teine kiri korintlastele on osa tema ja Korintose koguduse vahelisest kirjavahetusest, mille ajendiks ja sisuks olid eeskätt koguduses probleeme tekitanud lõhed ning neist tulenevalt Pauluse apostliautoriteedi ja tema heade kavatsuste kahtluse alla seadmine mõnede Korintose koguduse liikmete, võib-olla koguni prominentsete liikmete poolt.

Paulus rõhutab, et amet, milles ta tegutseb, on talle antud (2Kr 4:1) ning ta ei kuuluta mitte iseennast, vaid Kristust (2Kr 4:5) – tema ülesandeks ja eesmärgiks on avada inimeste silmad tõele, teha neile nähtavaks evangeeliumi valgus, «tunnetuse valgus Jeesuse Kristuse isikus olevast Jumala kirkusest» (2Kr 4:6).

Tegemist on võrratu aardega, mille suurus, kaal ja kirkus tulevad esile seda selgemalt, et see aare on hoiul «saviastjates, et võrratult suur vägi oleks Jumala oma ja ei midagi meist» (2Kr 4:7). Nii mõistab ja käsitleb Paulus mitte ainult oma inimlikku nõtrust, vaid koguni teda tabanud kannatusi Jumala annina ning evangeeliumi kuulutamise lahutamatu, ehk koguni möödapääsmatu osana: «Me kanname alati oma ihus Jeesuse surma, et ka Jeesuse elu avalduks meie ihus. Sest meid, kes me elame, antakse alatasa

[3] Järgnevalt on osaliselt kasutatud Ülestõusmisaja neljanda pühapäeval tekstikäsitlust (2Kr 4:16–18).

surma Jeesuse pärast, et ka Jeesuse elu avalduks meie surelikus ihus.» (2Kr 4:10j) Mitte ainult sõnaga, vaid kogu oma eluga, sealhulgas oma kannatustega, kuulutab Paulus rõõmusõnumit Kristuse surmast ja ülestõusmisest.

See kõik sünnib õnnistuseks neile, kes sellest sõnumist osa saavad ja selle vastu võtavad: «Nii on surm tegev meis, elu aga teis. […] See, kes äratas üles Issanda Jeesuse, äratab meidki koos Jeesusega üles ja seab enda ette koos teiega. Kõik sünnib ju teie heaks, et arm üha enamate inimeste tänu kaudu rohkenedes kasvaks Jumala austuseks.» (2Kr 4:12.14j) Pauluse jaoks tähistavad kannatused nii tema isiklikku ühtekuuluvust Kristusega, olles talle seega tulevase kirkuse kinnituseks, kui ka tema tõelist osalemist jumalikus lunastustöös, samamoodi, nagu ta ütleb kirjas Kolossa kogudusele: «Nüüd ma rõõmustan oma kannatustes teie pärast, ja oma ihus ma täidan puuduvat osa Kristuse kannatustest Tema ihu, see tähendab koguduse heaks, kelle teenriks ma olen saanud Jumala korralduse järgi, mis mu kätte on antud teie heaks, et teile täielikult kuulutada Jumala sõna.» (Kl 1:24j)

See teadmine lubab apostlil nii peatüki alguses kui lõpus kinnitada, et ta ei tüdi, ei kaota lootust ega julgust ei kannatustes ega üleüldiselt oma nõtrust ja kaduvusele allutatust kogedes – vastupidi: väline kuluminegi lubab seesmisel inimesel päev-päevalt avarduda ja uueneda, töötades tema heaks, kuni ta viimaks võib praeguse hetke kerge ahistuse asemel kogeda talle valmistatud määratu suurt, kaalukat ja igavest aukirkust (2Kr 4:16j).

Peatüki keskosas kirjeldab Paulus seda kontrasti üsna jõuliste väljenditega, kohati ka sõnamänguliselt (vt vastavaid keelelisi märkuseid). Olulisim pole siiski mitte see, mida tema ja teised apostlid läbi elavad, vaid see, miks, mille nimel nad kõike seda teevad, ning muidugi see, et viimselt on kõik Jumalast ning mitte neist endist.

Jumal on evangeeliumi väe, selle valguse ja rikkuse, pannud savist anumaisse – mitte selleks, et see neisse lihtsalt hoiule panna, sinna ära peitmisest rääkimata, vaid selleks, et seda edasi kanda, nendeni viia, kes seda vajavad, et pääseda hukatusest. Kahtlemata võivad savinõud olla teinekord päris nägusadki, kuid nende peamine väärtus seisneb siiski selles, et nad on suhteliselt odavad ja kergesti valmistatavad ning materjal nende valmistamiseks on üsna vabalt kättesaadav. See ei tähenda mitte, et Jumal peaks oma tööriistu odavaks, küll aga tähendab see seda, et need tööriistad ise – olgu tegemist kasvõi apostlitega – ei tohi iialgi unustada, kes nad on ning et nad ei kuuluta mitte iseendid, vaid Kristust. Nad on Kristuse sulased – ja Kristuses koguni nende sulased, kelle juurde Jumal on nad oma hea sõnumiga saatnud (2Kr 4:5).

Paulus läheb veelgi kaugemale: apostlid, evangeeliumi kuulutajad, on määratud koos Kristusega surema, et nagu Kristuse surm on toonud elu kogu maailmale, võiks Tema sõnumiviijate surm saada eluks neile, kellele nad on kutsutud ja seatud Kristuse risti ja ülestõusmist kuulutama: «Me kanname alati oma ihus Jeesuse surma, et ka Jeesuse elu

avalduks meie ihus. Sest meid, kes me elame, antakse alatasa surma Jeesuse pärast, et ka Jeesuse elu avalduks meie surelikus ihus. Nii on surm tegev meis, elu aga teis.» (2Kr 4:10–12)

Siinkohal ei kõnele apostel mitte sellest, mille kohta ta ütleb Rooma kirjas: «Me oleme siis koos Temaga maha maetud ristimise kaudu surmasse, et otsekui Kristus on äratatud üles surnuist Isa kirkuse läbi, nõnda võime ka meie käia uues elus. Sest kui me oleme kasvanud kokku Tema surma sarnasusega, siis võime seda olla ka ülestõusmise sarnasusega.» (Rm 6:4j), vaid tema mõte on, et Jeesuse surma osadus, mida tema ja teised apostlid igal võimalikul viisil kannatades pidevalt oma ihus kaasas kannavad, peab saama neile, kellele nad ennast säästmata evangeeliumi kuulutavad, uue ja tõelise elu ilmutuseks ja äratundmiseks.

Tõeline apostel, kes «ei kasuta riukaid ega moonuta Jumala sõna», vaid esitab «end tõe avaldamisega» (2Kr 4:2), peab tegema Kristuse evangeeliumi nähtavaks, kogetavaks ja vastuvõetavaks mitte pelgalt sõnadega, vaid seeläbi, et annab iseennast samamoodi, nagu Kristus on end meie eest andnud, samal ajal ka teades ja tunnistades, et see pole mitte tema, kelle surm ja ülestõusmine kedagi päästab, vaid üksnes Jumal, kelle oma on Jeesuses Kristuses avalikuks saanud ja teostunud pääste võrratu, ülisuur vägi.

Praktiliselt tähendab see, et apostel peab olema valmis kõigiti kannatama: ahistust, nõutust, lausa väljapääsmatuid olukordi (vt vastavat keelelist märkust), tagakiusu, maha paisatud ja jalge alla tallatud olemist, kaotamata kõige selle keskel hetkekski lootust Jumala armule, ligiolule, abile ja väele, mis saab nähtavaks ja täielikuks just nimelt inimlikus nõtruses, iseäranis siis, kui see nõtrus on totaalne: «Tema ütles mulle: «Sulle piisab minu armust, sest nõtruses saab vägi täielikuks.» Nii ma siis kiitlen meelsamini oma nõtrusest, et Kristuse vägi laskuks elama minu peale. Seepärast mul ongi hea meel nõtruses, vägivalla all, hädades, tagakiusamistes ja ahistustes Kristuse pärast, sest kui ma olen nõder, siis ma olen vägev.» (2Kr 12:9–10)

Siinkohal ei ole tegemist mitte otsekui stoilise sedastusega, et «kõiki, kes tahavad elada jumalakartlikult Kristuses Jeesuses, kiusatakse taga» (2Tm 3:12), vaid selge äratundmise ja tunnistusega, et apostlid on läkitatud maailma samamoodi, nagu Isa oli läkitanud oma Poja (vrd Jh 20:21), ning nende kutsumuse olemuslik osa on koos Kristusega risti kandmine ja ühes Temaga suremine: «Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kui nisuiva ei lange maasse ega sure, siis see jääb üksi, aga kui see sureb, siis see kannab palju vilja. Kes oma elu armastab, see kaotab selle, ja kes oma elu vihkab selles maailmas, see hoiab selle igaveseks eluks. Kes tahab mind teenida, peab järgnema mulle, ja kus olen mina, sinna saab ka mu teenija. Kes iganes mind teenib, seda austab mu Isa.» (Jh 12:24–26)

Juba esimeses kirjas korintlastele oli Paulus ütelnud: «Jumal on meid, apostleid, pannud kõige viimasele kohale nagu surmamõistetuid areenil kogu maailmale vaadata, nii inglitele kui inimestele.» (1Kr 4:9) Milleks? Selleks, et need, kelle juurde apostlid on

läkitatud, võiksid evangeeliumi kaudu Jeesuses Kristuses uuesti sündida (1Kr 4:15) ja igavese elu pärida. Et apostlites tegev olev surm – Jeesuse surm, mis peab saama nendegi suremiseks – töötaks nende toomiseks ellu, kellele nad mitte ainult sõnadega, vaid oma elu, oma kannatuste ja isegi oma surmaga evangeeliumi kuulutavad.

Valmisolek selleks ei rajane inimlikul tahtel ega hingejõul (füüsilisest rääkimata), vaid lähtub usuvaimust – Paulus peab siin silmas usku kui elustavat ja motiveerivat väge, jumalikku voorust, armuandi, meie sees tegutsevat väge[4], mille läbi Jumal «võib korda saata palju rohkem, kui oskame paluda või isegi mõelda» (Ef 3:20).

Apostel kinnitab oma mõttekäiku psalmitsitaadiga: «Mina usun, seepärast ma räägin.»[5] (2Kr 4:13; Ps 116:10) See tsitaat pole juhuslik, vaid sobitub suurepäraselt käesoleva teemaarendusega, kuna tegemist on surmasuust päästetu tänulauluga: «Ma armastan Issandat, sest Ta kuuleb mu häält ja mu anumist, sest Ta on pööranud oma kõrva minu poole ja ma hüüan Teda appi oma eluaja. Surma võrgud ümbritsesid mind, surmavalla ängistused tabasid mind, ma sattusin ahastusse ja muresse. Aga ma hüüdsin appi Issanda nime: «Oh Issand, päästa mu hing!» Armuline on Issand ja õige, meie Jumal on halastaja. Issand hoiab kohtlasi; ma olin nõder ja Tema aitas mind. Sest Sina kiskusid mu hinge surmast välja, mu silmad silmaveest, mu jala komistusest. Ma loodan ikka käia Issanda ees elavate maal. Kallis on Issanda meelest Tema vagade surm. Oh Issand, ma olen ju Su sulane, ma olen Su sulane, Su teenija poeg; Sa oled mu köidikud lahti päästnud! Sinule ma ohverdan tänuohvreid ja hüüan appi Issanda nime. Oma tõotused ma tasun Issandale kogu Ta rahva nähes.» (Ps 116:1–6.8j.15–18)

Niisiis samastab Paulus ennast surmasuus olijaga – õigupoolest lausa surmamõistetuga –, kes teab, et tal pole midagi karta, kuna hoolimata sellest, et ta on vaid nõder saviriist, on ta Issandale kallis ning Jumal kisub ta välja surmastki. Või õigemini: just seeläbi, et ta sureb, saades nõnda üheks tema eest surnud Jeesusega, osutub ta surmast välja kistuks ning võib elada koos sellesama Jeesusega, kelle surmaga ta on üheks saanud: «Jah, meil oli meie endi arvates surmakäsk juba käes, et me ei loodaks endi, vaid Jumala peale, kes surnud üles äratab. Tema päästis meid sellest määratu suurest surmast ja päästab veelgi – Tema, kelle peale me loodame. Jah, Ta päästab edaspidigi.» (2Kr 1:9j)

Paulus on hakanud uskuma ja teab, kellesse ta usub, ning see teadmine annab talle julguse ja jõu ükskõik millisteks katsumusteks. Paulus teadis, kelle pärast ja mille nimel ta kannatab. Nii kirjutas ta vahetult enne surma oma õpilasele Timoteosele: «Ära siis häbene tunnistamast meie Issandat ega mind, Tema vangi, vaid kannata koos minuga kurja evangeeliumi pärast Jumala väe abil, kes on meid päästnud ja kutsunud püha kutsega, mitte meie tegude järgi, vaid omaenese kavatsuse ja armu järgi, mis meile on

---

[4] Lausa «imeväge» – vrd Gl 3:5.

[5] Õigupoolest on nii kreeka kui ka heebrea keeles tegemist mineviku ajavormidega: הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר – «Olen uskunud/hakanud uskuma, seepärast rääkisin.»

antud Kristuses Jeesuses enne igavesi aegu, nüüd on aga saanud avalikuks meie Päästja Kristuse Jeesuse ilmumise läbi, kes on kõrvaldanud surma ning on evangeeliumi kaudu toonud valge ette elu ja kadumatuse, mille kuulutajaks ja apostliks ning õpetajaks mind on seatud. Sel põhjusel ma ka kannatan. Ent ma ei häbene, sest ma tean, kellesse ma olen uskuma hakanud ja olen veendunud, et Tema on vägev hoidma minu hoolde usaldatut oma päevani.» (2Tm 1:8–12)

Paulus uskus – veelgi enam, ta teadis, oli ära tundnud ja kindlalt veendunud, oli lausa näinud[6] –, et «see, kes äratas üles Issanda Jeesuse, äratab meidki koos Jeesusega üles ja seab enda ette» (2Kr 4:14). Mitte Paulust üksinda, mitte ka ainult apostleid, vaid «koos teiega», s.t nendega, kes on tema kuulutatud evangeeliumi kuulnud ja kuulda võtnud. Igapäevasest reaalsusest – ahistusest, nõutusest, rõhutud ja tagakiusatud olemisest – veelgi reaalsem oli Pauluse jaoks see, mille kohta ta oli esimeses kirjas korintlastele öelnud, et ilma selleta oleks tühine nii tema jutlus kui selle jutluse kuuljate usk – teadmine, et «Kristus suri meie pattude eest, nagu on kirjutatud pühades kirjades, ja et Ta maeti maha ja äratati kolmandal päeval üles pühade kirjade järgi» (1Kr 15:3j).

Selle sõnumi teenistuses on Paulus ühes kõigega, mida ta teeb, kannatab ja kuulutab – selleks, et «arm üha enamate inimeste tänu kaudu rohkenedes kasvaks Jumala austuseks» (2Kr 4:15). Niisiis: ei midagi temast endast, vaid kõik Jumalast, ja mitte tema enda, vaid nende kasuks, kelle juurde Jumal oli ta läkitanud, et ta neile evangeeliumi kuulutaks – selleks, et isegi kui tema peab surema, võiksid nemad elada.

Jutluseks

EELK Kirikukäsiraamatus on seitsmeteistkümnenda Nelipühale järgneva pühapäeva teemaks «Jeesus annab elu». Arvatavasti tuleneb teema kirikukäsiraamatu lugemiskava esimese lugemisaasta Evangeeliumist (Lk 7:11–16), mis kõneleb Naini noormehe surnuist äratamisest. Pühapäeva sissejuhatav tekst ütleb: «Pühapäeva piiblitekstides tuleb uuesti esile surma ja ülestõusmise teema. Jeesus on võitnud inimest ja kogu loodut rõhuva surma võimu. Seepärast on Jeesusesse uskujail lootus, mis kannab üle surma läve. Kord vabastatakse kogu loodu kaduvuse orjusest.»

Teise lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks (Ii 19:25–27) on vaga Iiobi tunnistus Jumalast kui Lunastajast, kes elab ja jääb viimsena põrmu peale seisma ning keda Iiob saab kord näha hoolimata kõigist teda tabanud katsumustest ja kannatustest. Teise lugemisaasta Evangeeliumiks (Jh 11:21–45) on Laatsaruse surnuist äratamine.

Ka teise lugemisaasta Epistlis on juttu kaduvusest, surmast ja surnuist ülestõusmisest, ent eeskätt kõneleb Paulus siin apostlite – aga mitte ainult nende, vaid viimselt kõigi kristlaste – kutsumusest mitte ainult sõnadega, vaid terve oma eluga ja koguni oma

[6] Sõna εἴδω – «teadma» –, mida Paulus 2Kr 4:14 kasutab, esimene tähendus on «nägema».

surmaga kuulutada evangeeliumi Jeesusest Kristusest, kes kingib Temasse uskujaile uue, tõelise ja igavese elu.[7] Kristuse ennastandvad kannatused ja surm on Tema järgijaile eeskujuks ning Tema ülestõusmine surnuist on neile julgustuseks ja kinnituseks – aga siinkohal mitte üleüldise kuulutusena surnute ülestõusmisest, vaid konkreetse manitsusena olla Kristuse eeskujul ustav oma kutsumusele, mis rajaneb Jumala armul ja väel ning mille lähtepunktiks ja sihtmärgiks on ülestõusmise ja igavese elu lootus.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidena:

1. Paulus kõneleb tänases Epistlis nii apostlite kui kõigi kristlaste kutsumusest kuulutada evangeeliumi – mitte ainult sõnadega, vaid kogu oma eluga, ning kui vaja, siis isegi surmaga. Meid ei ole kutsutud kuulutama iseennast, vaid Jeesust Kristust. Paulus võrdleb evangeeliumit võrratu aardega, mis pannakse hapraisse savinõudesse, et see nende abil kõigi päästmist vajavate inimesteni kanda. See haprus – meie nõtrus – ei ole Jumala silmis mitte puudus, vaid vastupidi: see toob eriti kirkalt esile Tema väe ülisuuruse. Ka oma ahistuses, nõutuses, rõhutud ja taga kiusatud olemises ei näinud Paulus läbikukkumist, vaid just selles kõiges tuli tema jaoks eriti selgelt nähtavale Jumala päästev ja uuekstegev arm.
2. Paulus ei mõistnud oma kannatusi paratamatuse või õnnetusena, vaid vajaliku, lausa olemusliku osana oma apostlikutsumusest: ta kandis oma ihus Jeesuse surma, et tema kaudu saaks nähtavaks Jeesuse elu. Kristuse tee oli eneseandmise tee, ja Tema järgija tee ei saa olla teistsugune. Evangeeliumi ei kuulutata mitte ainult sõnadega, vaid eluga, mille oleme valmis teiste eest ja nende heaks andma, olgu mitmesuguseid kannatusi taludes ja risti kandes või sõna otseses mõttes surres. See ei tähenda mitte kannatuste otsimist ega nende ülistamist, vaid valmisolekut jääda Kristusele ustavaks ka siis, kui see läheb väga kalliks maksma, nagu ka tõelist mõistmist, et Jumal on lunastanud maailma just nimelt risti kaudu ja mitte kuidagi teisiti. Nii peab ka Kristuse järgija elu võtma risti kuju.
3. Selline elu – elu koos Kristusega risti kandes ja surres – ei ole võimalik inimliku tahte ega hingejõu varal, vaid üksnes usu läbi. Paulus kannatas, kuulutas ja andis iseennast, teades, kellesse ta usub – teades, et Jumal, kes äratas surnuist üles Jeesuse, äratab ka meid koos Temaga. Usk ülestõusmisse muudab kõik: Kristuse ülestõusmine, millest saab meie ülestõusmine, tähendab, et isegi surm on nüüdsest peale elu teenistuses. Paulus usub ja võib seepärast täie julgusega kuulutada Kristuse võitu – õigupoolest mitte ainult võib, vaid ta ei saa teisiti, sest ta mõistab, et Kristuse apostlina on ta täielikult teiste teenistuses, nende sulane, et «arm üha enamate inimeste tänu kaudu rohkenedes kasvaks Jumala austuseks» (2Kr 4:15).

---

[7] See tuleb eriti selgelt esile Epistlit raamistavates salmides: «Sellepärast et meil on selline amet, nagu see on antud meile halastuse kaudu, me ei tüdi ära… Me ei kuuluta ju iseendid, vaid Jeesust Kristust Issandana, endid aga teie sulastena Jeesuse pärast… Kõik sünnib ju teie heaks, et arm üha enamate inimeste tänu kaudu rohkenedes kasvaks Jumala austuseks.» (2Kr 4:1.5.15)